

SPRAWOZDANIE

z kontroli przeprowadzonej w dniu **5 stycznia 2023r.** w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Szpitalnej 2 w Pelplinie przez SSR Dorotę Klukowską na podstawie art. 43 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. z dnia 26 marca 2020r. Dz.U. z 2020r. poz. 685) w obecności dyrektora Emilii Rzenieckiej.

Przeprowadzona kontrola była kontrolą stałą za rok 2022.

Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie jest prawidłowo oznakowany.

Przedmiotem kontroli była legalność przyjęcia i przebywania w Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie osób z zaburzeniami psychicznymi, przestrzegania ich praw oraz kontrola warunków, w jakich one tam przebywają.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie analizy części z akt osobowych i medycznych, rozmowy z Dyrektorem, rozmów z pracownikami i mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie oraz osobistej wizytacji części pomieszczeń.

Poprzednią kontrolę przeprowadzono w dniu 10 stycznia 2022r. Podczas ostatniej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

1. Organizacja

„Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie” z siedzibą w Pelplinie przy ul. Szpitalnej 2 działa na podstawie decyzji Wojewody Pomorskiego nr 25/2006 z dnia 29 listopada 2006r., mocą której udzielono Powiatowi Tczewskiemu zezwolenia na prowadzenie domu dla osób niepełnosprawnych fizycznie oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych na czas nieokreślony. Decyzją z dnia 5 stycznia 2018r. Wojewoda Pomorski orzekł o zmianie ww. decyzji w zakresie ilości miejsc dla mieszkańców. Obecnie DPS w Pelplinie posiada 156 miejsc, w tym 61 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych i 95 miejsc dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

2. Zatrudnienie

Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie od dnia 1 lutego 2018r. jest Emilia Rzeniecka.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w DPS w Pelplinie zatrudnionych było 101 osób, w tym: dyrektor, kierownik zespołu pielęgniarek, kierownik działu, 8 pielęgniarek (5 na cały etat, 1 na $\frac{3}{4}$ etatu i 2 na $\frac{1}{2}$ etatu), 23 opiekunów, 17 opiekunów medycznych, opiekun kwalifikowany w DPS, 13 pokojowych, 2 rehabilitantów, 4 terapeutów, 3 pracowników socjalnych, szef kuchni, 7 kucharzy (w tym 1 uczeń), 2 pomoce kuchenne, 2 praczki, 5 robotników gospodarczych, magazynier – intendent, kapelan na $\frac{1}{2}$ etatu, psycholog na $\frac{3}{4}$ etatu i 7 pracowników administracji.

W roku 2022 w DPS było 56 wolontariuszy, nikt nie odbywał stażu, 1 osoba młodociana odbywała praktyki (kucharz) i 1 osoba dorosła (dietetyk). Pracownicy DPS brali udział w 10 szkoleniach, w tym w 3 cała kadra (dotyczyły one m.in. budowania

kultury dobrostanu mieszkańca DPS w ekstremalnych warunkach socjo-ekonomicznych, innych technik komunikacji z mieszkańcem oraz indywidualnego planu wsparcia mieszkańca – roli pracownika pierwszego kontaktu primum non nocere, wypalenia w zawodzie.

3. Kontrole innych organów

W okresie objętym kontrolą, w roku 2022, w DPS w Pelplinie przeprowadzane były kontrole innych uprawnionych organów:

1. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie dnia 10.11.2022r. w zakresie: funkcjonowania Zespołu Terapeutyczno Opiekuńczego z uwzględnieniem Indywidualnych Planów Wsparcia Mieszkańca (bez uwag);
2. Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Tczewie dnia 6.10.2022r. w zakresie: przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w tym utrzymania stanu higieniczno-sanitarnego i sanitarno-technicznego obiektu, sprzętu i urządzeń użyteczności publicznej oraz sporządzenia dokumentacji z ww. czynności (bez uwag).

Mieszkańcy

Na dzień 31 grudnia 2022r. w Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie przebywały 154 osoby. Spośród mieszkańców: 24 to osoby leżące, 28 porusza się o lasce lub przy chodziku, 46 porusza się na wózkach, tylko 56 mieszkańców porusza się samodzielnie.

W roku 2022 przybyło 32 mieszkańców, 31 osób zmarło (w tym 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona i 1 osoba całkowicie ubezwłasnowolniona), 1 osoba na własną prośbę została przeniesiona do innej placówki (osoba nieubezwłasnowolniona, przyjęta na własną prośbę). Pracownicy socjalni mają świadomość, że do przeniesienia osoby ubezwłasnowolnionej do innego DPS stosuje się przepisy dotyczące przyjęcia do DPS i konieczne jest orzeczenie sądu, podobnie jak w przypadku zniesienia obowiązku przebywania w DPS osób przyjętych bez orzeczenia sądu, znają procedury związane z art. 41 i art. 46 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

W minionym roku 2 osoby zostały umieszczone w DPS w Pelplinie bez swej zgody - na podstawie orzeczenia sądowego. W kontrolowanych aktach znajdują się zgody mieszkańców lub opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych o zgodzie na pobyt w DPS w Pelplinie.

W chwili obecnej w DPS przebywa 20 osób przyjętych na mocy postanowień sądów rejonowych. W Sądzie Rejonowym w Tczewie toczą się 4 sprawy dotyczące przeniesienia mieszkańca do innego DPS lub wypisania/zniesienia obowiązku przebywania w DPS.

Na dzień 31 grudnia 2022r. w Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie przebywa 17 osób ubezwłasnowolnionych całkowicie oraz 3 osoby ubezwłasnowolnione częściowo. Wobec 3 mieszkańców toczą się postępowania o ich ubezwłasnowolnienie. Wszystkie osoby ubezwłasnowolnione całkowicie mają ustanowionych opiekunów prawnych.

Funkcję opiekuna prawnego pełnią członkowie rodzin (10), osoba obca lub pracownicy DPS (6). Osoby ubezwłasnowolnione częściowo mają ustanowionych kuratorów (funkcją tę pełni 2 pracowników DPS oraz 1 osoba obca spoza DPS).

W 2022r. 8 osób przebywało w szpitalu psychiatrycznym, w tym 3 osoby ubezwłasnowolnione (za zgodą jej opiekuna prawnego), 1 osoba na mocy orzeczenia SR w Starogardzie Gd. oraz 4 osoby nieubezwłasnowolnione za swoją zgodą. W chwili obecnej 1 mieszkaniec przebywa w szpitalu.

W roku 2022 żaden z mieszkańców nie przebywał na stacjonarnym leczeniu odwykowym.

4. Finanse

Każdy z mieszkańców ma swoje źródło utrzymania, w postaci renty, emerytury, bądź zasiłku. Z dochodów mieszkańców na koszt pobytu w DPS potrącanie jest 70%, a pozostałe 30% otrzymują mieszkańcy do rąk własnych, bądź na konto depozytowe w zależności od woli mieszkańca mającego pełną zdolność do czynności prawnych. Za osoby całkowicie ubezwłasnowolnione dochody pobierają ich opiekunowie bądź za ich zgodą środki finansowe umieszczane są na koncie depozytowym mieszkańca. Nieliczni mieszkańcy ubezwłasnowolnieni całkowicie nie posiadają rachunków bankowych.

W roku 2022 istniała możliwość dokonywania zakupów dla mieszkańców przez pracowników DPS – każdy z mieszkańców, który korzysta z tej możliwości ma założony osobny zeszyt, gdzie pracownik wkleja paragony za zakupy, dostarczenie produktów potwierdza pracownik socjalny, żywność mieszkańców przechowywana jest w szafkach, lodówkach – jest odpowiednio oznakowana (podpisana).

5. Dokumentacja

Dokumentacja prowadzona jest przejrzysto i rzetelnie.

Przejrano akta osobowe kilku mieszkańców nowo-przyjętych, w tym mieszkańców umieszczonych w DPS bez swej zgody - na mocy orzeczenia sądu.

W skontrolowanych aktach znajdowały się niezbędne dokumenty, przede wszystkim oświadczenia o wyrażeniu zgody na pobyt i umieszczenie w domu pomocy społecznej, konieczne orzeczenia sądu o przyjęciu/umieszczeniu w domu pomocy społecznej bez zgody podopiecznego. W aktach tych znajdowały się również oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych (motyw 42RODO). Nadto decyzje o ustaleniu opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, oświadczenia o wyrażeniu zgody na ponoszenie opłaty i na potrącanie 70% dochodów na poczet opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, decyzje o skierowaniu i umieszczeniu w domu pomocy społecznej, rodzinne wywiady środowiskowe, upoważnienia do odbioru przesyłek pocztowych, oświadczenia o zapoznaniu się z regulaminem organizacyjnym domu pomocy społecznej, i o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, a także zgoda osoby zainteresowanej na wykorzystanie przez DPS wizerunku podopiecznego w zakresie działalności domu. W aktach znajdują się również orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, opinie dotyczące sprawności psychofizycznej, w niektórych aktach zaświadczenia psychiatryczne i psychologiczne oraz oświadczenia o przechowywaniu dowodów osobistych. Zdarza się,

że pod niektórymi dokumentami zamiast podpisu mieszkańca znajduje się odcisk jego kciuka i podpis osoby – pracownika DPS, w obecności której odcisk złożono, według oświadczenia osób obecnych podczas kontroli stan fizyczny niektórych z mieszkańców uniemożliwia/uniemożliwiało w danym momencie złożenia podpisu, mimo że są to osoby nieubezpieczone mogące same podejmować decyzje w swoich sprawach.

W roku 2022 zespoły terapeutyczno – opiekuńcze działały w oparciu o Zarządzeniem Nr 9A/21 z dnia 1.09.2021r. w sprawie aktualizacji zespołów terapeutyczno – opiekuńczych, koordynatorów, zasad wyboru i zmiany pracownika pierwszego kontaktu i jego zadań oraz warunków powstania indywidualnych planów wsparcia mieszkańca w DPS w Pelplinie oraz kolejne Zarządzenie Nr 10/22 z dnia 23.08.2022r. w tym samym przedmiocie.

Dyrektor powołała zespoły terapeutyczno – opiekuńcze: dla osób niepełnosprawnych fizycznie oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych. Do zespołów należą pracownicy DPS w Pelplinie. W załącznikach określono m.in. wykaz członków tych zespołów oraz regulamin pracy zespołów terapeutyczno – opiekuńczych, zasady wyboru i zmiany pracownika pierwszego kontaktu oraz jego zadania, zadania koordynatora kierującego pracą zespołu (m.in. zwoływanie nie rzadziej niż raz na kwartał i prowadzenie posiedzeń zespołu), zadania członków zespołu (m.in. pomoc w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez pracowników pierwszego kontaktu i podejmowanie wspólnych działań w celu prawidłowego realizowania indywidualnych planów wsparcia dla mieszkańców). Każdy mieszkaniec ma prawo do zmiany pracownika pierwszego kontaktu. Indywidualny Plan Wsparcia powinien być przygotowany przez pracownika pierwszego kontaktu w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca do DPS i nie rzadziej niż raz na kwartał rzetelnie wypełniany.

Prowadzone sąteczki z indywidualnymi planami wsparcia mieszkańca, zawierają one dodatkowe informacje o mieszkańcu dotyczące odżywiania, higieny osobistej, ubierania, poruszania się, komunikowania, nadto w aktach znajdują się aktualizowane na bieżąco dokumenty w postaci rozpoznania i realizacji potrzeb zawierające: informacje odnośnie obserwacji bieżącej rozpoznania potrzeb, określenia problemów, wskazania celów działania wraz z elementem czasu, planowanych działań, realizacji, oceny wyników działania. Dokumenty te podpisane są przez pracownika pierwszego kontaktu, część z mieszkańców podpisała oświadczenia o akceptacji indywidualnego planu wsparcia, część natomiast nie jest w stanie złożyć takiego podpisu z uwagi na stan zdrowia, niektórzy składają w obecności pracownika potwierdzającego ten fakt swoim podpisem – odcisk kciuka. W chwili obecnej wszyscy mieszkańcy wyrazili zgodę na objęcie ich indywidualnymi planami wsparcia. Zespoły starają się odpowiednio zaktywizować, uspokoić bądź kontrolować podopiecznych w zależności od ich stanu psychofizycznego. Podejście pracowników pierwszego kontaktu jest bardzo indywidualne i bierze pod uwagę ewentualne zmiany w zachowaniu podopiecznych. Odbywają się też spotkania zespołów terapeutyczno – opiekuńczych, ze spotkań sporządzane są protokoły.

W chwili obecnej nie ma żadnych ograniczeń dotyczących odwiedzin mieszkańców, mieszkańcy mogą także opuszczać teren DPS. W teczkach mieszkańców znajdują się informacje o wznowieniu odwiedzin na terenie DPS po ustaniu pandemii.

Zostały o tym poinformowane także rodziny mieszkańców, zamieszczono informację na FB.

W roku 2022 mieszkańcy objęci są (byli) stałą opieką medyczną, w zależności od potrzeb, w tym opieką specjalistyczną. Przeprowadzane są (były) niezbędne badania diagnostyczne, badania laboratoryjne, w razie zaleceń lekarskich. Mieszkańcy badani są zawsze przy przyjęciu do DPS (przez lekarza ogólnego i o ile jest taka konieczność przez lekarza psychiatrę) i następnie w zależności od stanu zdrowia i potrzeb.

Dla osób objętych opieką psychiatryczną (w roku 2022 - 123 mieszkańców) prowadzi się oddzielne dodatkowe historie choroby poradni zdrowia psychicznego, gdzie lekarz dokonuje wpisów.

Wpisy lekarza psychiatry w historii choroby dokonywane są (były) regularnie, średnio co miesiąc, co wiązało się także z koniecznością leczenia farmakologicznego. Jeśli stan zdrowia tego wymaga mieszkańiec przewożony jest na konsultację psychiatryczną do Starogardu Gdańskiego.

W aktach medycznych znajdują się karty pielęgnowania, w których opisano stan podopiecznego w chwili przyjęcia do DPS, w tym odnośnie tego, jak się porusza, czy pozostaje w kontakcie słownym, jego orientacji w miejscu, czasie, stanu psychicznego (spokojny, obojętny, pobudzony, agresywny, zamknięty, niepewny), odżywiania, wydalania, orientacji o stanie własnego zdrowia itp.

Odnośnie obowiązku okresowego badania stanu zdrowia psychicznego osób, które wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego zostały przyjęte do domu pomocy społecznej (osoby ubezwłasnowolnione oraz umieszczone w DPS na mocy orzeczeń sądu) - w zakresie uzasadniającym ich pobyt w domu pomocy społecznej nie rzadziej niż co 6 miesięcy stwierdzić należy, że w celu wykonania powyżej wskazanego obowiązku do historii choroby mieszkańca załączane są zaświadczenia lekarskie z okresowego badania stanu zdrowia psychicznego uzasadniającego dalszy pobyt w domu pomocy społecznej osoby w nim przebywającej, gdzie na podstawie przeprowadzonego badania stanu zdrowia psychicznego lekarz psychiatra stwierdza zasadność dalszego pobytu danego mieszkańca w domu pomocy społecznej. Zaświadczenia te spełniają wymóg określony w art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017.882 j. t. ze zm.).

Z okazanej dokumentacji (oraz listy zbiorczej) wynika, że każdy z mieszkańców ubezwłasnowolnionych oraz przyjętych do DPS na mocy orzeczenia sądu (łącznie 35 osób) był badany przez lekarza psychiatrę w roku 2022. Przy czym 29 mieszkańców dwukrotnie w odstępach około 6 miesięcy; 2 mieszkańców jednokrotnie – zmarli w roku 2022; 2 mieszkańców jednokrotnie – przyjęci do DPS odpowiednio w lipcu i w sierpniu 2022r.; jedna z mieszanek została ubezwłasnowolniona w lipca 2022r. i dopiero wówczas powstała konieczność jej badania. Odnośnie jednego z mieszkańców ustalono, że był on badany przez lekarza psychiatrę: 14.03.2022r., 3.06.2022r., 1.08.2022r., 3.10.2022r. i 2.12.2022r., jednak w jego aktach znajduje się tylko 1 zaświadczenia odnośnie zasadności dalszego pobytu w DPS – z października 2022r. W rozmowie z Dyrektorem Domu ustalono, że mimo przedstawianie lekarzowi psychiatrze akt mieszkańców wymagających kolejnego zaświadczenia już w czerwcu oraz we wrześniu

2022r., często lekarz zaświadczenia te wydawał z opóźnieniem – kilka dopiero w październiku 2022r., mimo ponagleń.

Zważyć należy, że w każdym przypadku lekarz psychiatra stwierdził, że dalszy pobyt tych osób w DPS w Pelplinie jest uzasadniony i na dzień 31.12.2022r. każda z tych osób ma aktualne zaświadczenie.

Mając jednak na uwadze powyżej opisaną sytuację, w związku z ulepszeniem świadczonych usług na rzecz mieszkańców oraz aby w przyszłości uniknąć podobnych sytuacji Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie podjęła decyzję o zmianie lekarza psychiatry. Od stycznia 2023r. DPS w Pelplinie podjął współpracę z innym lekarzem psychiatrą świadczącym usługi w Poradni Zdrowia Psychicznego w Starogardzie Gdańskim. Podczas kolejnej kontroli sędzia zwróci szczególną uwagę na daty i treść zaświadczeń wystawianych przez lekarza psychiatrę w trybie w art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017.882 j. t. ze zm.).

W DPS prowadzony jest raport czynności opiekuńczych, bytowych, wspierających, gdzie odnotowywane są m.in. daty zabiegów higienicznych mieszkańca (kąpiel, golenie, mycie włosów, strzyżenie), czynności w jego pokoju (zmiana pościeli) ze wskazaniem kto wykonał dane czynności lub informacje o powodach nie wykonania ww. czynności. Prowadzone są także raporty dzienne i nocne z dyżurów pielęgniarek.

Wszyscy mieszkańcy są ubezpieczeni. Opiekę lekarską w DPS w Pelplinie zapewnia lekarz psychiatra z Poradni Zdrowia Psychicznego ze Starogardu Gdańskiego oraz Pelplińskie Centrum Zdrowia.

W DPS w Pelplinie zatrudniony jest psycholog w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. Podczas kontroli prowadził rozmowy indywidualne z mieszkańcami. Prowadzony jest segregator, w którym znajdują się informacje zawierające dane mieszkańca, podstawowe informacje uzyskane o mieszkańcu, data konsultacji oraz czego dotyczyła rozmowa. W ramach działalności psychologa zostały podjęte zadania o charakterze: poradnictwa, konsultacji, interwencji, wsparcia emocjonalno-społecznego, wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów wewnętrznych i zewnętrznych, a także działania mediacyjne pomiędzy mieszkańcami, motywowanie do zmiany stylu życia, proponowanie, a także kierowanie do specjalistów tj. psychiatra, zorganizowanie spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień, towarzyszenie w wyzwaniach dnia codziennego, redukcja lęku, niepokoju i smutku, budowanie relacji społecznych oraz uczestniczenie w życiu społecznym tuż. Domu, wsparcie zespołu terapeutycznego, pomoc w adaptacji nowym mieszkańcom, współpraca z instytucjami np. sądem. Psycholog prowadzi głównie konsultacje indywidualne, na podstawie których sporządza opinię na temat mieszkańca. Psycholog nie korzysta z narzędzi typu testy psychologiczne.

W aktach medycznych znajdują się wydruki z poszczególnych wizyt lekarskich, obejmujące m.in. datę wizyty, rozpoznanie, zalecenia. Na badania i konsultacje wysokospecjalistyczne mieszkańcy są dowożeni do wielu miast w Polsce. DPS dysponuje własnymi samochodami (busami) do przewożenia mieszkańców. W razie nagłych przypadków wzywane jest pogotowie ratunkowe. Pielęgniarki pracują na

dyżurach w godzinach 7.00:19.00 i 19.00:7.00, więc zapewniają mieszkańcom opiekę przez całą dobę.

Leki rozdzielane są stosownie do zaleceń lekarza psychiatry oraz lekarzy specjalistów. W gabinecie znajdują się aktualne karty leków mieszkańców oraz leki, które rozdzielane są do pojemników przez pielęgniarki.

Odnosnie zabiegów medycznych stwarzających podwyższone ryzyko stwierdzić należy, że nie są one przeprowadzane na terenie DPS. Leczenie szpitalne, stomatologiczne, odbywa się poza placówką i wszelkie zgody na tego rodzaju leczenie i zabiegi pozostają w placówkach medycznych, które udzielają tych świadczeń, nie są załączane do akt znajdujących się w DPS (do akt medycznych załączane są jedynie karty wypisu z leczenia szpitalnego). W minionym roku 5 mieszkańców przeszło zabiegi operacyjne (osoby nieubezważnowolnione, każda z nich wyraziła zgodę na zabieg).

6. Warunki bytowe

Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie dysponuje trzema budynkami: budynkiem głównym, który posiada wydzieloną część administracyjną dla pracowników oraz część mieszkalną i dwoma pawilonami. W DPS znajduje się łącznie 77 pokoi, w tym 7 pokoi 1-osobowych, 57 pokoi 2-osobowych, 12 pokoi 3-osobowych i 1 pokój 4-osobowy.

Pokoje urządzone są estetycznie, przytulnie. Każdy mieszkaniec ma prawo do urządzenia swojego pokoju zgodnie ze swoim życzeniem. Przy łóżkach znajdują się stoliki nocne. W pokojach znajdują się inne niezbędne meble, w dobrym stanie. Wszędzie jest czysto i schludnie. W pawilonach przy każdym pokoju znajduje się łazienka z toaletą dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku głównym przy części pokoi znajdują się łazienki z toaletami, pozostali mieszkańcy mogą korzystać z łazienek z toaletami znajdujących się w pobliżu swoich pokoi w wystarczającej ilości.

DPS zapewnia mieszkańcom pościel, ręczniki, w miarę potrzeby również odzież i bieliznę. Telewizory znajdują w pokojach i świetlicach. We wszystkich pokojach znajduje się system przyzywowo - alarmowy.

Wszystkie pokoje mają rolety w oknach. Niektóre okna wyposażone są w moskitiery.

Mieszkańcy mają dostęp do pomieszczeń kuchennych, gdzie mogą przechowywać własną żywność, przygotować sobie ciepłe napoje oraz spożyć posiłki przez całą dobę. Mieszkańcy mają także dostęp do świetlic, gdzie mogą spędzać czas z innymi mieszkańcami oraz osobami odwiedzającymi. W minionym roku zadbano także o kącki z zabawkami dla dzieci, które odwiedzają bliskich w DPS wraz z rodzicami.

W każdym budynku są tablice informacyjne, gdzie wywieszany jest jadłospis, harmonogram zajęć terapeutycznych, rehabilitacyjnych, oferty zajęć, informacje o imprezach, planowanych wydarzeniach w DPS oraz kontakt do instytucji typu PCPR.

W roku 2022 w budynku głównym wymieniono instalację hydrantową, zakupiono samochód osobowy do przewozu osób niepełnosprawnych, zamontowano klimatyzację w stołówce budynku głównego, zamontowano panele winylowe ścienne w pokojach mieszkańców z pawilonu I, wyremontowano kuchnię, pokój mieszkańców, zaplecze techniczne dla personelu w budynku głównym, zamontowano drzwi wejściowe i schody do budynku administracji. We własnym zakresie odmalowano 3 pokoje, wyremontowano

pomieszczenie świetlicy na parterze, zakupiono pralno-suszarki, suszarkę, zamontowano klimatyzatory w budynku głównym. Zakupiono sprzęt rehabilitacyjny w postaci podnośników sufitowych z akcesoriami.

Mieszkańcy otrzymują 5 posiłków dziennie (śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację), kolacja wydawana jest między godziną 17.00 a 18.00. Spośród mieszkańców 118 ma dietę ogólną, 10 wątrobową, 28 cukrzycową. Podopieczni spożywają posiłki w jadalniach lub w pokojach. Mieszkańcy na bieżąco mają dostęp do napojów. Stawka żywieniowa wynosi 18 zł. DPS w Pelplinie pozyskuje także żywność z darów.

Przy budynkach znajduje się park z ogrodem, gdzie znajdują się także altany wykorzystywane do spotkań mieszkańców z osobami odwiedzającymi.

Dyrektor DPS dokłada wszelkich starań, by park oraz pawilony i budynek główny pozbawione były jakichkolwiek barier architektonicznych. W parku są ścieżki dostosowane do potrzeb osób poruszających się na wózkach.

Dom dysponuje własną pralnią na potrzeby mieszkańców. Każdy mieszkaniec ma indywidualny pojemnik na brudną odzież. Odzież każdego z mieszkańców jest podpisana. Dom dysponuje wystarczającymi zapasami odzieży i wyposaża w nią potrzebujących jej mieszkańców. Obuwie kupowane jest na bieżąco. Odzież mieszkańców znajduje się w szafach w ich pokojach.

7. Świadczenia rehabilitacyjne i wspomagające

Na terenie DPS działają zespoły terapeutyczne – opiekuńcze, opisane powyżej.

W roku 2022 prowadzono zajęcia i spotkania mieszkańców w pracowni terapeutycznej. W dniu kontroli wielu mieszkańców chorowało na gripę, przebywało w swoich pokojach. Wielu spośród zdrowych mieszkańców było w pracowni terapeutycznej, gdzie wykonywali prace manualne, układali puzzle. Część z mieszkańców miała zajęcia rehabilitacyjne zgodnie z zaleceniami lekarskimi oraz dostosowane do możliwości i stanu sprawności mieszkańca. Rehabilitacja ruchowa odbywa się na sali gimnastycznej lub przy łózkach mieszkańców.

W minionym roku na terenie DPS organizowane były imprezy okolicznościowe (m.in. obchodzono dzień babci i dziadka, świętowano walentynki, dzień kobiet i mężczyzn, andrzejki, organizowano piknik rodzinny, koncerty, grille, odbywały się też wyjścia i wycieczki dla mieszkańców, w tym nad jezioro, na basen, turnieje, do kina, do zaprzyjaźnionych domów pomocy społecznej, do Częstochowy, Kwidzyna, Inowrocławia, Gdyni, Gdańska, Stegny, Piaseczna, Sobieszewa, Zakopanego, Tczewa).

Na terenie Domu znajduje się kaplica. Jest ona przystosowana także dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Msze odbywają się codziennie o godz. 9.30, są one transmitowane i mieszkańcy mają do nich dostęp także w swoich pokojach. Stwierdzono jedną osobę wyznającą inną wiarę aniżeli rzymskokatolicka (osoba ta złożyła do swych akt oświadczenie o nie wyrażeniu zgody na przetaczanie i pobieranie jej krwi).

Mieszkańcy nadal zawożeni są do lekarzy specjalistów oraz na niezbędne konsultacje lekarskie a także do sądów i innych instytucji państwowych. Mieszkańcy mogą wyjeżdżać do rodzin po wcześniejszym uzgodnieniu. Mają także prawo do odwiedzin na terenie DPS w świetlicach lub swoich pokojach. Zniesione zostały ograniczenia czasowe odwiedzin. W roku 2022 odnotowano 542 odwiedziny mieszkańców. Do domów rodzinnych urlopowanych jest tylko około 10 osób. W DPS prowadzone są raporty wyjść mieszkańców i odwiedzin mieszkańców.

Mieszkańcy korzystają z własnych telefonów komórkowych (na dzień 31.12.2022r. 53 osoby) i komunikacji internetowej, mają dostęp do telefonów służbowych i laptopa celem kontaktu z bliskimi za pomocą video rozmów.

Pracownicy Domu pomagają mieszkańcom w załatwianiu niezbędnych dla nich spraw.

8. Przestrzeganie praw osób przebywających w Domu, skargi, stosowanie przymusu bezpośredniego

W okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. wobec żadnego mieszkańca DPS w Pelplinie nie zastosowano przymusu bezpośredniego.

W DPS w Pelplinie prowadzony jest rejestr zdarzeń, skarg, zażaleń i wniosków, gdzie odnotowywane są skargi i wnioski mieszkańców, nawet te formułowane ustnie, wówczas sporządzana jest notatka z rozmowy z mieszkańcem. Na terenie DPS znajduje się także skrzynka, gdzie mieszkańcy mogą nawet anonimowo wrzucać swoje wnioski, uwagi i skargi. Kwestia podnoszona przez mieszkańca jest następnie rozpoznawana przez Dyrektora z udziałem pracowników. Sposób załatwienia skargi, wniosku również znajduje odzwierciedlenie w notatce załączanej do przedmiotowego rejestru, przeprowadzane są rozmowy z mieszkańcami w sytuacjach konfliktowych między nimi.

W 2022r. odnotowano 14 skarg - m.in. skargę mieszkańca na pracę i zachowanie jednego z pracowników (pracownik został przeniesiony na inny pawilon by uniknąć sytuacji konfliktowych z mieszkańcem), 2 wnioskom mieszkańców o powrót do domów rodzinnych nadano bieg (wnioski skierowano do sądu), sporządzono 63 notatki służbowe z sytuacji z mieszkańcami, większość z nich dotyczy dwojga mieszkańców. Są to osoby nieubezpieczone, przebywające w DPS za swoją zgodą, pozostające w nieformalnym związku, które w minionym roku piły wiele skarg, do różnych instytucji, wykazując swoje niezadowolenie z pobytu w DPS, opieki lekarskiej zapewnianej przez Dom. Okazano podczas kontroli segregator z korespondencją dotyczącą tych skarg. Podczas kontroli sędzia rozmawiała z tymi mieszkańcami, wskazywali oni, że nie wierzą pracownikom DPS, lekarzom z Pelplina, po ślubie zamierzają wystąpić o zmianę domu pomocy społecznej. W toku są sprawy na Policji i Prokuraturze dotyczące złożonych przez nich zawiadomień. Dyrektor DPS udzielała wyjaśnień m.in. do Starostwa Powiatowego w Tczewie, do PCPR w Tczewie. Z okazanej dokumentacji wynika, że mieszkaniec w roku 2022 odbył ponad 40 wizyt u lekarza ogólnego i lekarzy specjalistów, mieszkanka odbyła ich ponad 20, przebywała na szpitalnym leczeniu psychiatrycznym od listopada do grudnia 2022r. Mieszkańcy ci nie pozwalają pracownikom DPS na wgląd w ich dokumentację lekarską, ani na pomoc w przyjmowaniu leków, a sami robią to nieregularnie. Na wszystkie wizyty lekarskie wożeni

są samochodem służbowym DPS, mają zapewnioną opiekę opiekunki, samodzielnie wzywają pogotowie ratunkowe i policję do DPS w Pelplinie. DPS zakupił mieszkańcom stosowną odzież i obuwie, korzystają oni z oferty DPS – biorą udział w spotkaniach, imprezach, wyjazdach, uroczystościach. Dyrektor PCPR w Tczewie w piśmie z dnia 13.12.2022r. poinformowała Dyrektora DPS w Pelplinie, że mieszkańcy nie przedstawili dowodów na poparcie zarzutów zawartych w swoich skargach, dodatkowo w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu Domu, w związku z czym uznano wszelkie zgłaszane przez ww. mieszkańców skargi za bezzasadne.

Dyrektor i pracownicy domu starają się rozwiązywać problemy mieszkańców na bieżąco. W DPS w Pelplinie działa Rada Mieszkańców, która na spotkaniach z Dyrektorem i pracownikami domu zgłasza wnioski, postulaty mieszkańców np. odnośnie zmian w jadłospisie, planowanych wycieczek, wyjazdów, rozrywek.

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie mają zapewnioną bardzo dobrą opiekę na terenie placówki i zapewnione bardzo dobre warunki bytowe. Widać w tym zakresie duże zaangażowanie osób bezpośrednio opiekujących się mieszkańcami, jak i dużą dbałość o zaspokojenie ich potrzeb ze strony dyrekcji i personelu. W trakcie wizyty w Domu widoczne było zadowolenie jego mieszkańców z pobytu w tym miejscu. Tylko dwoje opisanych powyżej mieszkańców wyrażało niezadowolenie z pobytu w DPS w Pelplinie. Żaden z innych pytanych przez sędziego mieszkańców nie wyrażał niezadowolenia z pobytu w DPS w Pelplinie, wręcz przeciwnie mieszkańcy chwalili warunki, dostęp do lekarzy, opiekę i zaangażowanie Dyrektora i personelu. Wspominali organizowane uroczystości, mówili o przeprowadzonych remontach, wprowadzanych zmianach w wyglądzie pomieszczeń Domu. Nieliczni z mieszkańców wskazywali, że woleliby być z bliskimi, w rodzinnych domach, nie formułowali jednak konkretnych zastrzeżeń odnośnie opieki w DPS w Pelplinie. Mieszkańcy czuli się w domu swobodnie, byli otwarci, uśmiechnięci, chętnie nawiązywali kontakt, rozmowę.

Nie zawsze stan zdrowia mieszkańca umożliwiał sędziemu wizytującego nawiązanie z nim logicznego kontaktu. Dyrektor Domu oraz pracownicy znają problemy mieszkańców, mieli swobodny z nimi kontakt, mieszkańcy również bez oporów nawiązywali z nimi rozmowy, cieszyli się z odwiedzin.

Odnośnie zmian wprowadzonych ustawą o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.07.2019 r., która weszła 04.10.2019r., w rozmowie z Dyrektorem Domu ustalono, że w roku 2022 nie stwierdzono żadnych przypadków zastosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu DPS przez mieszkańca.

9. Wnioski

Indywidualna dokumentacja medyczna stanowiąca podstawę przyjmowania i przebywania w DPS w Pelplinie osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzona jest w sposób prawidłowy. W aktach mieszkańców znajdują się zaświadczenia lekarskie z okresowego badania stanu zdrowia psychicznego uzasadniającego dalszy pobyt w domu pomocy społecznej osoby w nim przebywającej, gdzie na podstawie przeprowadzonego badania stanu zdrowia psychicznego lekarz psychiatra stwierdził

zasadność dalszego pobytu każdego z mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi w domu pomocy społecznej.

Przymus bezpośredni w ostatnim roku nie był stosowany, stąd też brak jest zapisów w dokumentach odnośnie takich działań pracowników, lekarzy wobec pensjonariuszy. Nie stwierdzono żadnych przypadków zastosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania przez mieszkańców terenu DPS na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, stąd brak takiej dokumentacji.

Nie stwierdzono naruszeń praw osób przebywających w placówce, w tym określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej i ustawie o pomocy społecznej. Dotyczy to w szczególności godności i poczucia bezpieczeństwa, intymności, wolności poruszania się, prawa do należytego leczenia, rozporządzania w dopuszczalnym zakresie swoimi przychodami, jak również prawa do wykonywania praktyk religijnych. Pensjonariusze mogą korzystać z programów wielorakiej aktywizacji.

Dyrektor oraz pracownicy Domu doskonale orientują się w potrzebach każdego z mieszkańców, dokładają starań, by zapewnić mieszkańcom coraz lepsze warunki bytowe, zbliżone do warunków domowych, sukcesywnie przeprowadzane są prace modernizacyjne, ulepszenia, remonty pomieszczeń.

Mieszkańcy Domu w rozmowach z wizytującym sędzią w przeważającej większości wyrażają zadowolenie z jego funkcjonowania i współpracy z Dyrektorem i pracownikami Domu Pomocy Społecznej.

Współpraca z opiekunami i kuratorami osób ubezwłasnowolnionych oraz z sądem układa się bez zastrzeżeń. Opiekunowie prawni pozostają w kontakcie z podopiecznymi i pracownikami Domu, wyrażają zgody na leczenie, czy zabiegi podwyższonego ryzyka u swych podopiecznych.

Rejestr zdarzeń, skarg, zażaleń i wniosków, prowadzony jest przejrzysto, odnotowywane są zdarzenia z udziałem mieszkańców, ich skargi i wnioski oraz sposób ich załatwienia, czy podjęte działania w celu ich rozpatrzenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ostatnim sprawozdaniu nie zawarto zaleceń pokontrolnych, w związku z czym nie było obecnie potrzeby dokonania oceny sposobu ich wykonania. Również obecnie nie stwierdzono potrzeby udzielania zaleceń pokontrolnych.

Tczew, dnia 10 stycznia 2023r.

Sędzia Sądu Rejonowego w Tczewie

Dorota Klukowska

11

2

3